ROZSUDEK SOUDU (čtvrtého rozšířeného senátu)

14. října 2004 *

Ve věci T-137/02,

**Pollmeier Malchow GmbH & Co. KG,** se sídlem v Malchow (Německo), zastoupená S. Völckerem a J. Heitheckerem, advokáty,

žalobkyně,

proti

**Komisi Evropských společenství,** zastoupené V. Kreuschitzem a V. Di Bucci, jako pověřenými zaměstnanci, ve spolupráci s M. Núñez-Müllerem, advokátem, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalované,

jejímž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Komise 2002/821/ES ze dne 15. ledna 2002 o státní podpoře poskytnuté Německou spolkovou republikou společnosti Pollmeier GmbH, Malchow (Úř. věst. L 296, s. 20),

* Jednací jazyk: němčina.

SOUD PRVNÍHO STUPNĚ EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
(čtvrtý rozšířený senát),

ve složení H. Legal, předseda, V. Tiili, A. W. H. Meij, M. Vilaras a N. J. Forwood, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: D. Christensen, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 4. března 2004,

vydává tento

**Rozsudek**

## Právní rámec

1 Osmnáctý a devatenáctý bod odůvodnění doporučení Komise 96/280/ES ze dne 3. dubna 1996 o definici malých a středních podniků (MSP) (Úř. věst. L 107, s. 4), stanoví následující:

„vzhledem k tomu, že nezávislost je také základním kritériem, protože MSP, který je součástí velké skupiny, má přístup k prostředkům a k podpoře, který jeho konkurenti stejné velikosti nemají; že je třeba vyloučit právní konstrukce MSP, které tvoří skupinu, jejíž hospodářská síla ve skutečnosti přesahuje sílu MSP;

vzhledem k tomu, že s ohledem na kritérium nezávislosti by měly členské státy, [Evropská investiční banka] a [Evropský investiční fond] zajistit, aby definici neobcházely ty podniky, které jsou ve skutečnosti ovládány jedním velkým podnikem nebo společně několika velkými podniky, i když formálně toto kritérium splňují." *(neoficiální překlad)*

2 Podle dvacátého druhého bodu odůvodnění doporučení 96/280 „[...] musí být stanovena dosti přísná kritéria definující MSP, pokud opatření na ně zaměřená mají být opravdu ku prospěchu podniků, které jsou znevýhodněny svojí velikostí". *(neoficiální překlad)*

3 Článek 1 přílohy tohoto doporučení nazvaný „Definice malých a středních podniků schválená Komisí" stanoví následující kritéria (dále jen „kritéria definice MSP"):

„1. [MSP] jsou definovány jako podniky, které:

— mají méně než 250 zaměstnanců;

— mají buď

roční obrat nepřesahující 40 milionů [eur], nebo

roční celkovou účetní rozvahu nepřesahující 27 milionů [eur],

— splňují kritérium nezávislosti tak, jak je definováno v odstavci 3.

[...]

3. Nezávislé podniky jsou ty podniky, v nichž jeden podnik nebo společně několik podniků, které nenaplňují definici MSP, nevlastní 25 % nebo více základního kapitálu nebo hlasovacích práv [...]

4. Při výpočtu prahů uvedených [v odstavci 1] je proto nutné sčítat příslušná čísla u podniku přijímacího podporu a u všech podniků, ve kterých přímo nebo nepřímo vlastní 25 % nebo více základního kapitálu nebo hlasovacích práv.

[...]

6. V případě, kdy k datu konečné rozvahy podnik překročí nebo naopak nenaplní práh zaměstnanců nebo finanční strop, ztrácí nebo získává postavení „MSP", „středního podniku", „malého podniku" nebo „mikropodniku" pouze v případě, že se tento jev opakuje ve dvou po sobě následujících účetních obdobích.

[...]

8. Prahy obratu a celkové účetní rozvahy jsou prahy dosažené za poslední schválené dvanáctiměsíční účetní období. V případě nově založených podniků, jejichž účetní závěrky ještě nebyly schváleny, se použijí prahy odvozené od spolehlivého odhadu zjištěného během účetního období." *(neoficiální překlad)*

4 Bod 3.2 sdělení Komise 96/C 213/04 o rámci Společenství pro státní podpory MSP (Úř. věst. 1996, C 213, s. 4, dále jen „rámec MSP") nazvaný „Definice malých a středních podniků" stanoví v prvním a čtvrtém pododstavci:

„Pro použití tohoto rámce jsou [MSP] definovány v souladu s doporučením [96/280]

[...]

Tři kritéria (zaměstnanci, obrat nebo celková rozvaha, nezávislost) jsou kumulativní, a tedy musejí být splněna všechna tři. Kritérium nezávislosti, podle kterého velký podnik nemůže vlastnit 25 % nebo více základního kapitálu [MSP], byl inspirován praxí řady členských států, kde je toto procento považováno za práh, od kterého je možné ovládat podnik. Aby byly podporovány pouze podniky, které jsou skutečně nezávislými [MSP], je namístě vyloučit právní konstrukce [MSP], které tvoří ekonomickou skupinu, jejíž síla přesahuje sílu [MSP]. Při výpočtu prahu zaměstnanců nebo finančního stropu je proto nutné sčítat příslušná čísla u podniku přijímacího podporu a u všech podniků, ve kterých přímo nebo nepřímo vlastní 25 % nebo více základního kapitálu nebo hlasovacích práv." *(neoficiální překlad)*

5 Zákon o úkolu v obecném zájmu (Gemeinschaftsaufgabe) „Zlepšení regionálních ekonomických struktur" zakládá hlavní režim podpor s regionálním určením v Německu. Dvacátý sedmý rámcový plán přijatý na základě tohoto zákona pro období 1996/1999 (dále jen „27. rámcový plán") byl Komisí schválen dne 12. června 1999 (Úř. věst. C 166, s. 9). V souladu s 27. rámcovým plánem, co se týče investic provedených ve spolkové zemi Meklenbursko – Přední Pomořansko, mohou být podpory poskytnuty do výše 50 % hrubé částky investic povolených ve prospěch podpory (dále jen „povolené hrubé investiční náklady") v případě MSP a 35 % v případě velkých podniků.

6 Z rozhodnutí Komise o zahájení řízení stanoveného v čl. 93 odst. 2 Smlouvy o ES, nově čl. 88 odst. 2 ES ohledně 27. rámcového plánu (Úř. věst. 1999, C 80, s. 3) a 26. rámcového plánu (Úř. věst. 1997, C 341, s. 4) vyplývá, že tyto dva režimy přijímají definici MSP stanovenou rámcem MSP.

## Skutkový základ sporu

7 Dne 27. května 1998 žalobkyně, tehdy nazvaná Pollmeier GmbH, Malchow, podala žádost o investiční podporu. Rozhodnutím ze dne 2. září 1998, změněným dne 12. května 1999, Ministerstvo hospodářství Meklenburska - Předního Pomořanska poskytlo žalobkyni investiční podporu na základě 27. rámcového plánu za účelem výstavby pily v Malchow. Tato pila měla být postavena v oblasti podporované na základě čl. 87 odst. 3 písm. a) ES. Podpora omezená na 16 384 600 německých marek (DEM) (8 377 313 eur) představovala 30,23 % povolených hrubých investičních nákladů, které dosáhly částky 54,2 milionů DEM (27,7 milionů eur).

8 Dále byl poskytnut doplňkový investiční příspěvek ve výši 9,3 milionů DEM (4,75 milionů eur), odpovídající 17,15 % povolených hrubých investičních nákladů. Žalobkyně navíc dne 27. ledna 1999 získala z prostředků programu evropské obnovy úvěr ve výši 5 milionů DEM (2,55 milionů eur) s úrokovou sazbou 3,75 % ročně. Zvýhodnění představované touto sníženou sazbou odpovídalo 0,80 % povolených hrubých investičních nákladů. Celkově výše uvedená opatření podpory představovala 48,18 % povolených hrubých investičních nákladů.

9 Po obdržení několika stížností ohledně podpor poskytnutých žalobkyni vyzvala žalovaná dopisem ze dne 17. dubna 2000 Německou spolkovou republiku, aby jí poskytla veškeré informace nezbytné k tomu, aby mohla určit, zda tyto podpory vycházely z dříve povoleného režimu.

10 Německá spolková republika odpověděla na tuto výzvu dopisy, které žalovaná obdržela dne 22. května, 16. června a 9. srpna 2000.

11 Dopisem ze dne 13. března 2001 žalovaná souběžně sdělila německé vládě své rozhodnutí o zahájení řízení podle čl. 88 odst. 2 ES a dala jí příkaz k poskytnutí informací podle čl. 10 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [88] Smlouvy o ES (Úř. věst. L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339). Zúčastněné strany byly informovány o zahájení tohoto řízení a vyzvány, zveřejněním výše uvedeného dopisu v *Úředním věstníku Evropských společenství* dne 9. června 2001 (Úř. věst. C 166, s. 5), aby uplatnily své případné připomínky.

12 Dopisem ze dne 15. května 2001 Německá spolková republika vyjádřila své připomínky k rozhodnutí o zahájení řízení a odpověděla na příkaz uvedený v předešlém bodě.

13 Dne 15. ledna 2002 žalovaná přijala rozhodnutí 2002/821/ES o státní podpoře poskytnuté Německou spolkovou republikou žalobkyni (Úř. věst. L 296, s. 20, dále jen „napadené rozhodnutí").

14 Výrok napadeného rozhodnutí stanoví toto:

„*První článek*

Podpora ve výši 3 650 860 eur, kterou [Německá spolková republika] poskytla [žalobkyni], je neslučitelná se společným trhem [...]" *(neoficiální překlad)*

15 Je nesporné, že v okamžiku poskytnutí podpory byl veškerý kapitál žalobkyně ve vlastnictví společnosti Pollmeier GmbH, Holzverarbeitungsbetrieb, Rietberg, v níž p. Pollmeier vlastnil veškerý kapitál. Společnost Pollmeier GmbH, Holzverarbeitungsbetrieb vlastnila rovněž 60 % kapitálu společnosti Pollmeier Massivholz GmbH & Co. KG, Creuzburg, p. Pollmeier vlastnil zbytek, a sice 40 % kapitálu.

16 Až do dne 1. června 1998 vlastnil p. Pollmeier rovněž 74,25 % kapitálu americké společnosti Inland Wood Specialities, LP, Spokane (dále jen „IWS"), v níž jeho bratr vlastnil zbytek kapitálu. Dne 1. června 1998 p. Pollmeier převedl 41 % kapitálu IWS na svou sestru pí Tegelkamp a 10 % na p. Gottwalda. Od tohoto data již vlastnil pouze 23,25 % kapitálu IWS.

17 Dne 17. července 1999 společnost Pollmeier GmbH, Holzverarbeitungsbetrieb, Rietberg, převedla veškerá svá aktiva a pasiva – kromě kapitálové účasti ve společnosti Pollmeier Massivholz GmbH & Co. KG, Creuzburg a ve společnosti, jež je žalobkyní – na společnost Pollmeier Leimholz GmbH, Rietberg, která byla za tímto účelem nově založena. Následně bylo sídlo společnosti Pollmeier GmbH, Holzverarbeitungsbetrieb přemístěno z města Rietberg do města Creuzburg a společnost se přejmenovala na Pollmeier Massivholz GmbH, Creuzburg. Navíc se společnost Pollmeier Massivholz GmbH & Co. KG, Creuzburg, stala společností Pollmeier Creuzburg GmbH & Co. KG, Creuzburg, zatímco žalobkyně, do té doby nazývaná Pollmeier GmbH, Malchow, se stala Pollmeier Malchow GmbH & Co. KG, Malchow.

18 Odůvodnění napadeného rozhodnutí přináší následující upřesnění:

„56. Podpora poskytnutá [žalobkyni] v letech 1998/1999 za účelem výstavby pily v Malchow a odpovídající celkové výši podpory 48,18 % brutto byla údajně poskytnuta na základě režimů regionálních podpor předešle schválených Komisí [27. rámcový plán, zákon o daňových příspěvcích na investice, fondy programu evropské obnovy]

[...]

59. [Žalovaná] poznamenává, že opatření byla provedena ve znevýhodněných oblastech uvedených v čl. 87 odst. 3 [písm. a) ES]. Rovněž poznamenává, že na základě odpovídajících režimů podpory povolená maximální intenzita podpory v těchto oblastech dosahuje 35 % brutto pro velké podniky a 50 % brutto pro MSP. Tyto sazby představují stropy použitelné na celou podporu, neboť podpory jsou poskytované souběžně na základě různých regionálních režimů podpory nebo z místních, regionálních, národních prostředků nebo prostředků Společenství.

60. Vzhledem k intenzitě podpory ve výši 48,18 % brutto je třeba připomenout, že poskytnutí podpory [žalobkyni] evidentně předpokládá, že příjemce splňoval podmínky určené pro MSP v platném rámci Společenství a v doporučení [96/280], neboť režim podpory byl schválen

[...]

70. Podle [žalované] je třeba zohlednit [rok] 1998 jako rok poskytnutí podpory. V důsledku toho je třeba zohlednit počet zaměstnanců a finanční údaje příjemce podpory za účetní období 1997 a 1996 [...]

71. V rozporu s tezí [Německé spolkové republiky] má [žalovaná] za to, že při definici příjemce je nutno zohlednit americkou společnost IWS. V letech 1996 a 1997 podnik přijímající podporu zahrnoval Pollmeier GmbH, Holzverarbeitungsbetrieb, Rietberg, Pollmeier Massivholz GmbH & Co. KG, Creuzburg a IWS. Tyto tři společnosti jsou přímo nebo nepřímo ovládány [p.] Pollmeierem a zabývají se totožnými nebo souběžnými ekonomickými činnostmi, což umožňuje tvrdit, že jsou ekonomicky integrované. Žádná z těchto společností si nemůže nárokovat statut nezávislé ekonomické jednotky. Stupeň ekonomické integrace je dostatečně vysoký na to, aby z něj šlo vyvodit, že IWS tvoří spolu se dvěma evropskými pilami Pollmeier jednu a tutéž ekonomickou jednotku.

72. Pokud vezmeme v úvahu účetní období 1996 a 1997, lze spatřit, že příjemce nebyl v roce 1998 MSP. V roce 1996 byl kumulovaný počet zaměstnanců 416 a kumulovaný roční obrat dosáhl výše 44,8 milionů eur, tudíž přesáhly prahy určené

pro MSP. V roce 1997 příjemce zaměstnával 465 zaměstnanců a oznámil roční obrat ve výši 66,73 milionů eur a roční celkovou účetní rozvahu ve výši 29,19 milionů eur, a tedy hodnoty přesahující prahy určené pro MSP. V důsledku toho příjemce přesáhl uvedené prahy po dobu dvou po sobě jdoucích účetních období.

[...]

80. Doporučení [96/280] upřesňuje, že podnik získává, nebo ztrácí postavení MSP pouze v případě, že se překročení prahů jedním nebo druhým směrem opakuje ve dvou po sobě následujících účetních obdobích. Je evidentní, že dne 1. června 1998 se příjemce nacházel nad prahy určenými pro MSP. Tuto okolnost je třeba vzít v úvahu při ověření postavení MSP příjemce, v souladu s čl. 1 odst. 6 přílohy doporučení. V okamžiku poskytnutí podpory, tedy v roce 1999, byly údaje podniku přijímajícího podporu nižší než prahy určené pro MSP, pouze po dobu kratší než jeden rok. Tato skutečnost vede [žalovanou] k závěru, že příjemce podpory neodpovídá definici MSP a že nic neumožňuje konstatovat, že v okamžiku poskytnutí podpory podnik trpěl znevýhodněními charakteristickými pro MSP.

[...]

82. [Žalovaná] pochybuje, že změna složení kapitálu [IWS] měla jiné důvody než obcházení definice MSP [...]

83. Ani [Německá spolková republika], ani příjemce podpory nedoložili jakékoliv odůvodnění pro změnu vlastnické struktury skupiny Pollmeier. Zjevně jediným cílem této reorganizace bylo zajistit, aby [žalobkyně] mohla požívat zvýhodnění poskytovaná MSP z důvodu vyrovnání za znevýhodnění, kterým MSP musejí čelit z důvodu své velikosti. Pohled na strukturu skupiny Pollmeier, na vztahy existující mezi společníky různých společností, které ji tvoří, a jejich ekonomickou závislost, nevyvolává dojem, že skupina trpí znevýhodněními MSP, na která odkazuje rámec Společenství. [Žalobkyně] má například prospěch z přítomnosti ostatních společností skupiny Pollmeier na trhu a z technologie existujících pil, a tudíž nemusí překonávat znevýhodnění (technologická a distribuční) spojená s pronikáním na dotčený trh.

[...]

86. Vzhledem k tomu, že příjemcem podpory je velký podnik, může být poskytnutá podpora považována za existující podporu podle podmínek režimu podpory pouze do výše 35 %, tudíž zbývajících 13,18 % musí být považováno za novou podporu. Jelikož tato nová podpora byla poskytnuta bez schválení Komise, je protiprávní.

[...]"

**Řízení a návrhy účastníků řízení**

19 Návrhem doručeným kanceláři Soudu dne 29. dubna 2002 žalobkyně podala tuto žalobu.

20 Dopisem ze dne 26. listopadu 2002 žalobkyně upustila od podpůrných návrhů směřujících ke zrušení napadeného rozhodnutí v tom, že částka k navrácení uvedená v článku 1 přesahuje 2 808 319,95 eur.

21 Na základě zprávy soudce zpravodaje se Soud (čtvrtý rozšířený senát) rozhodl zahájit ústní část řízení a v rámci organizačních procesních opatření uvedených v článku 64 jednacího řádu Soudu vyzval žalobkyni k předložení jistých dokumentů. Této výzvě bylo vyhověno v předepsané lhůtě.

22 Řeči účastníků řízení a jejich odpovědi na ústní otázky položené Soudem byly vyslechnuty na jednání dne 4. března 2004.

23 Žalobkyně navrhuje, aby Soud:

— zrušil napadené rozhodnutí;

— uložil žalované náhradu nákladů řízení.

24 Žalovaná navrhuje, aby Soud:

— zamítl žalobu;

— uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

## Právní otázky

25 Žalobkyně se na podporu své žaloby dovolává tří žalobních důvodů. První žalobní důvod vychází z nesprávného právního posouzení při použití doporučení 96/280, druhý žalobní důvod z nesprávného posouzení ohledně obcházení kritérií definice MSP a třetí žalobní důvod z nesprávného právního posouzení při hodnocení ekonomické integrace a přítomnosti znevýhodnění charakteristických pro MSP.

26 První a třetí žalobní důvod se týkají v podstatě stejné otázky, zda žalovaná mohla provést analýzu ekonomické integrace a existence ekonomických znevýhodnění sahající nad rámec kritérií definovaných v doporučení 96/280, je tedy namístě je prozkoumat společně.

*K prvnímu a třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávného právního posouzení při použití doporučení 96/280*

Argumenty účastníků řízení

27 Žalobkyně soudí, že přijetím doporučení 96/280 se Komise zavázala k určitému výkladu pojmu MSP. V důsledku toho je oddělená analýza ekonomické integrace nebo znevýhodnění charakteristických pro MSP, aniž by zohledňovala kritéria

definice MSP, protiprávní, neboť tato kritéria slouží právě k určení, zda existuje ekonomická integrace či znevýhodnění charakteristická pro MSP. Podle žalobkyně je cílem doporučení 96/280 typizovat tuto analýzu a zaručovat takto rovnost a právní jistotu. Z toho vyplývá, že Komise nemá možnost posuzovat skutečnou ekonomickou sílu příjemce podpory jdoucí nad jeho formální status.

28 Žalobkyně tvrdí, že žalovaná nesprávně v napadeném rozhodnutí posoudila, že žalobkyně v rozhodném okamžiku nesplňovala všechna kritéria definice MSP. Nezpochybňuje skutečnosti, které tvoří základ napadeného rozhodnutí, ale má za to, že žalovaná nemohla zohledňovat ekonomické údaje IWS v průběhu předmětného období, aby posoudila, zda žalobkyně mohla být považována za MSP.

29 V tomto ohledu zaprvé uplatňuje, že veškerý její kapitál vlastní přímo, nebo nepřímo p. Pollmeier. Žalobkyně soudí, že jelikož je p. Pollmeier fyzickou osobou, nemůže tvořit podnik ve smyslu čl. 1 odst. 3 přílohy doporučení 96/280. Z toho podle ní vyplývá, že splňovala kritérium nezávislosti.

30 Zadruhé žalobkyně tvrdí, že i kdybychom p. Pollmeiera považovali za podnik ve smyslu čl. 1 odst. 3 přílohy doporučení 96/280, žalobkyně by sama o sobě splňovala kritéria definice MSP.

31 Podle žalobkyně, pokud by měl p. Pollmeier být považován za podnik podle čl. 1 odst. 3 přílohy doporučení 96/280, údaje vztahující se k tomuto „podniku" by měly být určeny součtem údajů všech společností, v nichž p. Pollmeier vlastní přímo nebo nepřímo 25 % nebo více kapitálu nebo hlasovacích práv v okamžiku poskytnutí podpor.

32 V tomto ohledu žalobkyně zdůrazňuje, že dotčená podpora jí byla poskytnuta rozhodnutím ze dne 2. září 1998, které bylo předmětem zásadní úpravy dne 12. května 1999.

33 V průběhu tohoto období p. Pollmeier přímo, nebo nepřímo vlastnil 25 % nebo více kapitálu společností Pollmeier GmbH, Holzverarbeitungsbetrieb, Rietberg a Pollmeier Massivholz GmbH & Co. KG, Creuzburg, jakož i kapitálu žalobkyně. V průběhu tohoto období však p. Pollmeier nevlastnil 25 % nebo více kapitálu IWS nebo hlasovacích práv ve správní radě této společnosti.

34 Žalobkyně soudí, že čl. 1 odst. 8 přílohy doporučení 96/280 odkazuje na poslední schválené účetní období pouze v rámci výpočtu údajů za účelem použití kritérií definice MSP na podnik přijímající podporu, a nikoliv za účelem určení podniků, jejichž údaje musejí být sčítány ve smyslu čl. 1 odst. 4 přílohy tohoto doporučení. Z toho vyplývá, že údaje týkající se „podniku" tvořeného p. Pollmeierem byly totožné s údaji uvedenými v řádku „Celkem" nacházejícím se v tabulce uvedené v bodě 70 odůvodnění napadeného rozhodnutí, po odečtení údajů týkajících se společnosti IWS, a s údaji uvedenými v řádku „Celkem bez IWS" v tabulce uvedené v bodě 73 odůvodnění napadeného rozhodnutí, jelikož v okamžiku poskytnutí podpory p. Pollmeier vlastnil méně než 25 % kapitálu IWS. Údaje „podniku" tvořeného p. Pollmeierem byly tudíž pod prahy stanovenými v čl. 1 odst. 1 přílohy doporučení 96/280, takže „podnik" tvořený p. Pollmeierem splňoval všechna kritéria definice MSP. Sama žalobkyně tudíž splňovala kritérium nezávislosti uvedené v čl. 1 odst. 3 přílohy doporučení 96/280.

35 Podle žalobkyně podmínky stanovené v čl. 1 odst. 6 přílohy doporučení 96/280 (dále jen „pravidlo dvou po sobě následujících účetních období") se použijí na kritéria daná dvěma prvními odrážkami čl. 1 odst. 1 (prahy vztahující se na počet zaměstnanců a na obrat), a nikoliv na kritérium nezávislosti uvedené v čl. 1 odst. 3 nebo na práh 25 % stanovený v čl. 1 odst. 4.

36 Žalobkyně má za to, že se znovu stala nezávislou ve smyslu čl. 1 odst. 3 přílohy doporučení 96/280 ode dne 1. června 1998, a v důsledku toho splňovala všechna kritéria definice MSP, aniž je namístě připisovat jakoukoliv důležitost pravidlu dvou po sobě následujících účetních období.

37 Žalobkyně soudí, že žalovaná se v každém případě dopustila nesprávného posouzení tím, že měla za to, že existuje skupina Pollmeier. Zdůrazňuje, že ve skutečnosti neexistuje jediná skupina Pollmeier, ale nanejvýš „skupina" tvořená společnostmi, ve kterých p. Pollmeier vlastní účasti, vedle „skupiny Pollmeier-Rietberg". Soudí, že pouhá příslušnost ke stejné rodině vlastníků kapitálu společností nestačí k prokázání ekonomické integrace těchto společností. Podle žalobkyně kapitálová účast p. Pollmeiera v IWS ve výši 23,25 % ode dne 1. června 1998 na něj nepřenáší výsadu řízení nebo ovládání. Co se týče IWS, žalobkyně zejména zdůrazňuje, že p. Gottwald, který byl po 1. červnu jediným odpovědným manažerem, tuto funkci zastával již před tímto datem. Žalobkyně dodává, že p. Pollmeier nikdy ve Spojených státech nestrávil více než jeden nebo dva dny ročně.

38 Podle žalobkyně podniky ve vlastnictví p. Pollmeiera nemají nic společného s podniky, ve kterých ostatní členové rodiny Pollmeier vlastní většinu kapitálu, a to ani vzhledem ke klientele, ani k dodavatelům. Tyto podniky působí na různých trzích. Nemají ani společné účetnictví ani společné řízení zaměstnanců.

39 Co se týče internetové stránky http://www.pollmeier.com/, na kterou odkazuje bod 16 odůvodnění napadeného rozhodnutí, žalobkyně poznamenává, že už nebyla dlouho aktualizována. Žalobkyně dodává, že text uveřejněný na internetové stránce nemůže sám o sobě tvořit právně přesvědčivý důkaz o ekonomické integraci.

40 Žalovaná zaprvé uplatňuje, že žalobkyně neměla postavení MSP v době poskytnutí podpory. Žalobkyně totiž ani v roce 1998, ani v roce 1999 nesplňovala kritérium nezávislosti. Žalovaná zdůrazňuje, že podle soutěžního práva pojem podniku zahrnuje také fyzické osoby.

41 V tomto ohledu zdůrazňuje, že není zpochybňováno, že p. Pollmeier ovládal společnost IWS až do 1. června 1998, a že následně snížil svoji účast v této společnosti pouze v tom rozsahu, že převedl 41 % podílu na svoji sestru, pí Tegelkamp a 10 % podílu na p. Gottwalda, takže i po 1. červnu 1998 bratři Pollmeierové a jejich sestra vlastnili společně ještě 89 % podílu v IWS. Podle žalované p. Pollmeier, jeho bratr p. E. Pollmeier a jeho sestra pí Tegelkamp, kteří vlastnili společně 89 % kapitálu IWS, tvořili „jedinou jednotku společníků".

42 Žalovaná upřesňuje, že podle jejího názoru příjemcem dotčených podpor je skupina Pollmeier, nikoliv pouze žalobkyně.

43 Zadruhé žalovaná uplatňuje, že stejné způsoby výpočtu upřesněné v čl. 1 odst. 6 až 8 přílohy doporučení 96/280 se uplatní na příjemce podpory a jeho mateřské společnosti.

44 V důsledku toho příjemce podpory je MSP, pouze pokud alespoň 75,01 % jeho společníků jsou MSP.

45 Žalovaná má za to, že definice MSP nesmí být použita mechanickým a formalistickým způsobem. Má za to, že všechny podniky, které formálně odpovídají definici MSP, nejsou skutečně MSP. Doporučení naopak výslovně schvaluje jistou pružnost, a tudíž možnost zvážit skutečnou ekonomickou sílu příjemce podpory, ať je jeho formální status jakýkoliv.

46 Žalovaná podotýká, že potřeba právní jistoty a „jistoty plánování" MSP není v rozporu s jejím výkladem. Podle ní právě právní jistota a „bezpečnost plánování" skutečných MSP vyžadují, aby MSP nebyly znevýhodněny ve vztahu k soutěžitelům, jejichž globální situace není taková jako situace MSP.

47 Co se týče údajně nesprávného posouzení, žalovaná zdůrazňuje, že žalobkyně nemohla prokázat, že trpěla strukturálními znevýhodněními charakteristickými pro MSP v průběhu dotčeného období. Žalovaná odkazuje na internetovou stránku IWS, nyní nazvanou Hardwood, která podle ní vykazuje celosvětově integrovaný přístup skupiny Pollmeier.

Závěry Soudu

48 Zaprvé je třeba přezkoumat argument žalobkyně vycházející z toho, že žalovaná založila své rozhodnutí na definici pojmu MSP, která se liší od definice obsažené v doporučení 96/280 tím, že usoudila, že „podnik přijímající podporu zahrnoval Pollmeier GmbH, Holzverarbeitungsbetrieb, Rietberg, Pollmeier Massivholz GmbH & Co. KG, Creuzburg a IWS".

49 V tomto ohledu bod 71 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvádí:

„[...] V letech 1996 a 1997 podnik přijímající podporu zahrnoval Pollmeier GmbH, Holzverarbeitungsbetrieb, Rietberg, Pollmeier Massivholz GmbH & Co. KG, Creuzburg a IWS. Tyto tři společnosti jsou přímo nebo nepřímo ovládány [p.] Pollmeierem a zabývají se stejnými nebo souběžnými ekonomickými činnostmi, což umožňuje tvrdit, že jsou ekonomicky integrované. Žádná z těchto společností si nemůže nárokovat statut nezávislé ekonomické jednotky. Stupeň ekonomické integrace je dostatečně vysoký na to, abychom z něj odvodili, že IWS tvoří spolu se dvěma evropskými pilami Pollmeier jednu a tutéž ekonomickou jednotku."

50 Je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury, pokud právně odlišné fyzické nebo právnické osoby tvoří ekonomickou jednotku, je třeba s nimi nakládat jako s jedním podnikem ve vztahu k použití pravidel Společenství o hospodářské soutěži (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 12. července 1984, Hydrotherm, 170/83, Recueil, s. 2999, bod 11, a obdobně rozsudek Soudu ze dne 29. června 2000, DSG v. Komise, T-234/95, Recueil, s. II-2603, bod 124).

51 V oblasti státních podpor se otázka existence ekonomické jednotky klade, zejména pokud se jedná o identifikaci příjemce podpory (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 14. listopadu 1984, Intermills v. Komise, 323/82, Recueil, s. 3809, body 11 a 12). V tomto ohledu bylo rozhodnuto, že Komise má velkou posuzovací pravomoc při určení, zda společnosti, které jsou součástí skupiny, musejí být považovány za ekonomickou jednotku nebo za právně a finančně autonomní pro účely použití režimu státních podpor (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 25. června 1998, British Airways a další v. Komise, T-371/94 a T-394/94, Recueil, s. II-2405, body 313 a 314, a obdobně rozsudek DSG v. Komise, uvedený výše, bod 124).

52 Tato posuzovací pravomoc Komise zahrnuje zohlednění a posouzení komplexních ekonomických skutečností a okolností. Jelikož soudce Společenství nemůže nahradit svým posouzením skutečností, zejména v ekonomické rovině, posouzení autora rozhodnutí, přezkum Soudu se musí v tomto ohledu omezit na ověření dodržování procesních pravidel a odůvodnění, věcné správnosti skutečností, jakož i nedostatku zjevně nesprávného posouzení a překročení pravomoci (rozsudek Soudu ze dne 14. května 2002, Graphischer Maschinenbau v. Komise, T-126/99, Recueil, s. II-2427, bod 32).

53 Navíc vyplývá ze samotného znění čl. 87 odst. 3 ES a článku 88 ES, že Komise „může" považovat za slučitelné se společným trhem podpory uvedené v prvním z těchto ustanovení. Tudíž i když Komisi vždy přísluší, aby se vyjádřila ke slučitelnosti státních podpor, nad kterými vykonává dozor, se společným trhem, ačkoliv jí nebyly oznámeny (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 14. února 1990, Franice v. Komise, nazvaný „Boussac", C-301/87, Recueil, s. I-307, body 15 až 24), Komise není zavázána prohlásit tyto podpory za slučitelné se společným trhem (viz obdobně rozsudek Soudního dvora ze dne 13. února 2003, Španělsko v. Komise, C-409/00, Recueil, s. I-1487, bod 94).

54 Je přitom rovněž namístě připomenout, že Komise je vázána rámci a sděleními, které přijme ve věci dozoru nad státními podporami, pokud se neodchylují od norem Smlouvy a jsou akceptovány členskými státy (rozsudek Španělsko v. Komise, výše uvedený, bod 95, a rozsudek Soudního dvora ze dne 29. dubna 2004, Itálie v. Komise, C-91/01, Recueil, s. I-4355, bod 45).

55 V projednávaném případě má žalobkyně v podstatě za to, že ustanovení doporučení 96/280 jsou formulována způsobem, který nenechává Komisi volnost posouzení při definici pojmu MSP nad rámec omezení určených tímto doporučením.

56 V tomto ohledu je však třeba připomenout, že z bodu 1.2 rámce MSP vyplývá, že příznivý přístup Komise, co se týče státních podpor MSP, je odůvodněn nedostatky trhu, kvůli kterým musejí tyto podniky čelit jistým znevýhodněním a které tak omezují společensky a ekonomicky žádoucí rozvoj těchto podniků.

57 Z bodu 3.2 rámce MSP vyplývá, že aby se MSP kvalifikoval ve smyslu tohoto rámce, podnik musí splnit tři kritéria, a sice počet zaměstnaných osob, finanční kritérium a kritérium nezávislosti (rozsudek Itálie v. Komise, výše uvedený, body 46 a 47).

58 Pokud jde o toto poslední kritérium, čl. 1 odst. 3 přílohy doporučení 96/280 stanoví, že nezávislé podniky jsou ty podniky, v nichž jeden podnik nebo společně několik podniků, které nenaplňují definici MSP, nevlastní 25 % nebo více základního kapitálu nebo hlasovacích práv.

59 Článek 1 odst. 4 přílohy doporučení 96/280 rovněž stanoví, že při výpočtu prahů uvedených v odstavci 1 je nutné sčítat příslušná čísla u podniku přijímacího podporu a u všech podniků, ve kterých přímo nebo nepřímo vlastní 25 % nebo více základního kapitálu nebo hlasovacích práv.

60 Je třeba připomenout, že výrok aktu je neoddělitelně spojený s jeho odůvodněním, takže musí být vykládán, pokud je to třeba, s přihlédnutím k důvodům, které vedly

k jeho přijetí (rozsudky Soudního dvora ze dne 15. května 1997, TWD v. Komise, C-355/95 P, Recueil, s. I-2549, bod 21, a Itálie v. Komise, výše uvedený, bod 49).

61 V projednávaném případě vyplývá zejména z osmnáctého, devatenáctého a dvacátého druhého bodu odůvodnění uvedeného doporučení, jakož i z bodu 3.2 sdělení o rámci MSP, že cílem kritéria nezávislosti je zajistit, aby z opatření určených MSP měly skutečně prospěch podniky, pro které velikost představuje znevýhodnění, a nikoliv podniky, které patří k velké skupině, a které tudíž mají přístup k prostředkům a podpoře, jimiž nedisponují soutěžitelé stejné velikosti, kteří však nepatří k velké skupině. Z toho rovněž vyplývá, že za účelem podchycení pouze těch podniků, které skutečně tvoří nezávislé MSP, je namístě vyloučit právní konstrukce MSP, které tvoří ekonomickou skupinu, jejíž síla přesahuje sílu tohoto podniku a že je třeba dbát na to, aby definice MSP nebyla obcházena z čistě formálních důvodů.

62 Tudíž je třeba vykládat čl. 1 odst. 3 a 4 přílohy doporučení 96/280 ve světle tohoto cíle, takže údaje o podniku, i když je vlastněn jiným podnikem méně než z 25 %, musejí být zohledněny při výpočtu prahů uvedených v odstavci 1 stejného článku, pokud tyto podniky, ačkoliv jsou formálně odlišné, tvoří ekonomickou jednotku (viz v tomto smyslu rozsudek Itálie v. Komise, výše uvedený, bod 51).

63 Z toho vyplývá, že posuzovací pravomoc Komise při určení, zda společnosti, které jsou součástí skupiny, musejí být považovány za ekonomickou jednotku, nebo za právně a finančně autonomní pro účely použití režimu státních podpor, nebyla změněna existencí sdělení přijatých v této věci. Konkrétně Komise může usoudit, že podnik je součástí ekonomické jednotky, která nesplňuje kritéria definice MSP, i když méně než 25 % tohoto podniku je vlastněno jiným podnikem patřícím ke stejné ekonomické jednotce.

64 Žalovaná měla tudíž právo nejprve určit, zda je žalobkyně součástí skupiny, která musela být považována za ekonomickou jednotku, a pouze pak ověřit, zda tato skupina splňovala kritéria čl. 1 odst. 1 přílohy doporučení 96/280.

65 Za těchto okolností žalobní důvod žalobkyně, podle kterého se žalovaná dopustila zjevně nesprávného posouzení tím, že v napadeném rozhodnutí použila definici pojmu MSP, která se liší od definice pojmu obsažené v doporučení a v rámci MSP, nemůže obstát.

66 Z toho rovněž vyplývá, že argument žalobkyně zpochybňující použití čl. 1 odst. 8 přílohy doporučení 96/280 pro určení podniků, jejichž údaje musejí být zohledněny ve smyslu odstavce 4 tohoto článku, je neúčinný. Otázka, zda kapitálová účast p. Pollmeiera v IWS přesahovala 25 %, nebo nikoliv, není rozhodná pro posouzení, zda tato společnost pařila k ekonomické jednotce přijímající podporu. Následně okolnost, že p. Pollmeier převedl tento podíl dne 1. června 1998 je sama o sobě zbavena důležitosti pro řešení tohoto sporu.

67 Ještě je třeba prozkoumat, zda se Komise dopustila zjevně nesprávného posouzení tím, že usoudila, že různé společnosti ve vlastnictví p. Pollmeiera a jeho rodiny tvořily ekonomickou jednotku, poněvadž vztah mezi žalobkyní a ostatními společnostmi vlastněnými rodinou Pollmeier je jiného rázu, než je obvyklé mezi oddělenými a nezávislými podniky.

68 V projednávaném případě není sporné, že žalobkyně je součástí skupiny společností založených p. Pollmeierem od roku 1987. Kapitál žalobkyně byl totiž při poskytnutí

podpory zcela vlastněn společností Pollmeier GmbH, Holzverarbeitungsbetrieb, Rietberg, v níž p. Pollmeier vlastnil 100 % kapitálu. Navíc společnost Pollmeier GmbH, Holzverarbeitungsbetrieb, Rietberg vlastnila 60 % společnosti Pollmeier Massivholz GmbH & Co. KG, Creuzburg, přičemž p. Pollmeier přímo vlastnil zbytek kapitálu této společnosti.

69 Do 1. června 1998 p. Pollmeier vlastnil 74,25 % podílu v IWS a jeho bratr vlastnil zbývající podíl. Je rovněž nesporné, že tato změna struktury kapitálu IWS nastala dne 1. června 1998, a sice tři dny po 27. květnu 1998, datu, kdy žalobkyně podala svoji žádost o investiční podporu. Navíc 41 % obchodního podílu v IWS vlastněných p. Pollmeierem bylo převedeno na jeho sestru a 10 % na p. Gottwalda, který podle prohlášení žalobkyně není členem rodiny Pollmeier, což není v tomto bodě zpochybňováno. Od té doby je 89 % podílu v IWS ve vlastnictví p. Pollmeiera a členů jeho rodiny (jeho bratra a sestry).

70 Soud rovněž konstatuje, že žalobkyně, jakož i společnosti IWS, Pollmeier GmbH, Holzverarbeitungsbetrieb, Rietberg a Pollmeier Massivholz GmbH & Co. KG, Creuzburg se zabývají totožnými nebo souběžnými ekonomickými činnostmi, což umožňuje tvrdit, že tyto společnosti jsou ekonomicky integrované. Žalovaná rovněž v bodě 16 a 17 odůvodnění napadeného rozhodnutí poskytla následující upřesnění:

„Na internetové stránce skupiny Pollmeier různé společnosti skupiny včetně [IWS], jsou popsány jako ‚výrobní místa' skupiny Pollmeier [...] Distribuce výrobků IWS v Evropě byla zajištěna na základě smlouvy o zastoupení společností Pollmeier GmbH, Holzverarbeitungsbetrieb, Rietberg až do 17. července 1999 [...] Až do 1. června 1998 byly všechny společnosti skupiny Pollmeier více či méně řízeny přímo [p.] Pollmeierem, prostřednictvím společnosti Pollmeier GmbH, Holzverarbeitungsbetrieb, Rietberg. Jelikož byly přítomny na stejném trhu a byly ovládány stejnou

osobou, nemohly mít žádnou ekonomickou autonomii, a musejí být tudíž považovány za integrální součást jedné a téže ekonomické jednotky."

71 Žalobkyně se za účelem zpochybnění těchto zjištění omezuje na tvrzení, že jednak pily v Creuzburg a Malchow a jednak IWS neměly stejné pole činnosti, že nepracovaly společně a že nebyly ani společně řízeny. Nemají ani společné účetnictví, ani společné řízení personálu. Žalobkyně dodává, že ona sama a IWS nejsou přítomny na stejném trhu. V tomto ohledu uplatňuje, že pily v Creuzburg a v Malchow se soustředily na pilařské činnosti, zatímco IWS vyrábí lepené dřevěné desky.

72 Žalobkyně nicméně nepředložila průkaznou skutečnost takového rázu, aby vyvrátila tvrzení žalované.

73 Co se týče údajného nedostatku společné kontroly mezi různými podniky ve vlastnictví rodiny Pollmeier, žalobkyně nezpochybňuje údaje vztahující se k podílům vlastněným rodinou, ale má za to, aniž by své tvrzení nějak podložila, že tato účast není důkazem výkonu skutečné kontroly.

74 Žalobkyně navíc nepředkládá jakékoliv odůvodnění, které by prokázalo, že vzhledem ke vztahům, které ji spojují s dalšími společnostmi skupiny Pollmeier a k podobnosti činností prováděných těmito společnostmi nemohla mít prospěch ani z přítomnosti

ostatních společností skupiny Pollmeier na trhu, ani z technologie existujících pil. Musí být tudíž považována za společnost, na kterou se nevztahují znevýhodnění spojená s přístupem k technologiím a k distribučním sítím nezbytným k pronikání na dotčený trh, kterým MSP musejí obvykle čelit.

75 Žalobkyně tudíž nijak neprokázala, že se žalovaná dopustila zjevně nesprávného posouzení tím, že usoudila, že p. Pollmeier a jeho rodina tvoří ekonomickou jednotku.

76 Co se týče skutečnosti, že žalobkyně vyčítá žalované, že během správního řízení nedostatečně vysvětlila skutečnosti v tomto bodě, stačí uvést, že vyplývá z výzvy k podání připomínek podle čl. 88 odst. 2 ES ohledně dotčené podpory zveřejněné v *Úředním věstníku Evropských společenství* dne 9. června 2001, že žalovaná uvedla v části nazvané „Závěry" ve shrnutí tohoto sdělení, že „[p]odle jistých ukazatelů, různé právní subjekty pracují pod stejným vedením a [že] jejich výrobní činnosti byly koordinovány jako činnosti jednoho podniku". Žalovaná dodala, že „[pochybovala] o tom, že pouze jediná právnická osoba Pollmeier Malchow GmbH může být považována za příjemce podpory". Navíc z dopisu ze dne 13. března 2001, kterým žalovaná uvědomila Německou spolkovou republiku o rozhodnutí zahájit řízení podle čl. 88 odst. 2 ES, a zejména z otázky č. 8 v něm obsažené, vyplývá, že žalovaná vyzvala Německou spolkovou republiku k poskytnutí informací o vztazích mezi [p.] Pollmeierem, Ekkerhardem Pollmeierem a Doris Tegelkamp; tito posledně uvedení se jeví jako společníci nebo manažeři společností, které patří do skupiny Pollmeier. Argument žalobkyně musí být tudíž zamítnut jako neopodstatněný.

77 Žalovaná tudíž mohla usoudit, aniž by se dopustila zjevně nesprávného posouzení, že z důvodu ekonomických vztahů, integrace některých struktur a složení jejich kapitálu, žalobkyně, jakož i společnosti IWS, Pollmeier GmbH, Holzverarbeitungsbetrieb, Rietberg a Pollmeier Massivholz GmbH & Co. KG, Creuzburg tvořily jednu

a tutéž ekonomickou jednotku, a že společnost IWS tudíž musela být zohledněna pro definici příjemce podpory.

78 Vzhledem k tomu, že žalobkyně nezpochybnila, že s údaji týkajícími se IWS skupina nesplňovala kritéria definice MSP, žalovaná správně dospěla k závěru, že příjemcem podpory byl velký podnik.

79 Z toho vyplývá, že žalovaná správně dospěla k závěru v bodě 86 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že „vzhledem k tomu, že příjemcem podpory [je] velký podnik, [může] být poskytnutá podpora považována za existující podporu podle podmínek režimu podpory pouze do výše 35 %, tudíž zbývajících 13,18 % [musí] být považováno za novou podporu. Jelikož tato nová podpora byla poskytnuta bez schválení Komise, [je] protiprávní".

80 Konečně, vzhledem k tomu, že žalovaná mohla posoudit, aniž by se dopustila nesprávného právního posouzení, že různé společnosti vlastněné p. Pollmeierem a jeho rodinou tvořily ekonomickou jednotku, z toho vyplývá, že nezávisle na použití pravidla ukládajícího zohlednění dvou po sobě následujících účetních období, příjemce podpory překročil prahy stanovené kritérii definice MSP, jelikož musely být zohledněny údaje IWS. Argumenty žalobkyně vycházející z údajného porušení čl. 1 odst. 6 přílohy doporučení 96/280 jsou tudíž v projednávaném případě neúčinné.

81 Z toho vyplývá, že první a třetí žalobní důvod musejí být zamítnuty.

*K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávného posouzení obcházení kritérií definice MSP*

82 Z prozkoumání prvního a třetího žalobního důvodu Soudem vyplývá, že otázka případného obcházení kritérií definice MSP není relevantní. Žalovaná měla totiž právo se domnívat, aniž by se dopustila nesprávného právního posouzení nebo zjevně nesprávného posouzení, že různé společnosti ve vlastnictví p. Pollmeiera a jeho rodiny tvořily ekonomickou jednotku, která nemohla být považována za MSP, z čehož vyplývá, že není nadále nezbytné zkoumat existenci obcházení.

83 Vzhledem k předcházejícímu je namístě zamítnout rovněž druhý žalobní důvod, a tudíž zamítnout žalobu v plném rozsahu.

**K nákladům řízení**

84 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu bude účastníku řízení, který byl ve sporu neúspěšný, uložena náhrada nákladů řízení, pokud účastník, který byl ve sporu úspěšný, náhradu nákladů ve svém návrhu požadoval. Vzhledem k tomu, že žalobkyně byla ve sporu neúspěšná, je namístě uložit jí náhradu nákladů řízení v souladu s návrhy žalované.

Z těchto důvodů

SOUD (čtvrtý rozšířený senát)

rozhodl takto:

**1) Žaloba se zamítá.**

**2) Žalobkyni se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Legal Tiili Meij

Vilaras Forwood

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 14. října 2004.

Vedoucí soudní kanceláře

H. Jung

Předseda

H. Legal